

§ 66 Generationsspridning i beslutsfattande organ

EVA-MARIA MUNCK:

Som en av motionärerna bakom motion 2014:95 vill jag tacka för behandlingen av vår motion. Det märks att ni har gjort ett gediget jobb i Organisationsutskottet och haft ansvarsfulla diskussioner i den här frågan. Jag tycker att ni har hittat ett kreativt förslag, som motsvarar de ambitioner som vi hade i motionen. Jag vill därför yrka bifall till utskottets förslag i betänkande 2014:12 om generationsspridning i beslutsfattande organ.

Förslaget är att anta en motsvarande målsättning som Kyrkornas världsråd och Lutherska världsförbundet har principer kring, en målsättning att 20 procent av de ledamöter som utses till kyrkostyrelsen och andra beslutande organ är under 30 år. Denna målsättning blir ett viktigt uppdrag till valberedningen till kyrkostyrelsen och så klart till oss i kyrkomötet. Det ger också ett ansvar till oss som nomineringsgrupper. En av förhoppningarna med den här målsättningen, tycker jag, är att vi kan undvika det som hände vid valet av kyrkostyrelse 2013. Vi valde en otroligt kompetent kyrkostyrelse i november 2013 men utan en enda person under 30 år. Ett beslut om den här målsättningen skulle kunna göra att vi kan välja en otroligt kompetent kyrkostyrelse men med ledamöter i flera åldrar.

För mig har den här perioden från förra sessionen i kyrkomötet inneburit väldigt drastiska och livsavgörande händelser. Jag har nämligen fyllt 30 år och kan säga att jag alltså inte talar i egen sak. Allvarligt talat är vi alla part i målet kring detta att åstadkomma en generationsspridning i beslutande organ. Om vi vill vara trovärdiga i vår strävan efter att vara en demokratisk folkkyrka, behöver vi spegla alla våra medlemmar. Att vara en kyrka med 6,5 miljoner medlemmar i alla åldrar gör att vi behöver skapa strukturer som kan åstadkomma generationsspridning i beslutande organ. Vi behöver skapa ett system som står i samklang med det omgivande samhället. Ett bifall till utskottets förslag gör att vi kan resa ett tecken i att vara trovärdiga i en strävan att låta unga människor precis som äldre få möjlighet att komma till tals och kunna påverka kyrkan.

Bifall till utskottet.

EVELINA JOHANSSON:

Kvotering är alltid ett komplicerat verktyg att använda och exakt hur det ska tillämpas i en styrelse som består av olika nomineringsgrupper och ska väljas representativt är ännu mer komplicerat. Jag vill framför allt sätta ljuset på att detta inte är det enda sättet att gynna unga människor. Framför allt vill jag sätta sikten på gruppen småbarnsföräldrar som omfattar ganska många unga vuxna, kanske särskilt de mellan 25 och 35 år. Jag är inte småbarnsförälder, så jag talar heller inte i egen sak. Jag tänker framför allt på frånvaroreglerna i kyrkomötet, där det inte är möjligt för en nomineringsgrupp att kalla ersättare närmare kyrkomötesstart än fem dagar. Det innebär i praktiken att det blir väldigt komplicerat när man sjuk, eftersom man inte ofta blir sjuk med fem dagars varsel. Detta menar jag måste slå extra hårt mot gruppen småbarnsföräldrar, eftersom barn i allmänhet är sjuka oftare än vuxna. Därmed är vuxna i nära kontakt med barn oftare sjuka än andra vuxna. Och barn blir inte heller sjuka med fem dagars varsel. Det har de flesta av oss erfarenhet av.

Om vi vill gynna inte bara vissa unga vuxna utan den grupp som har yngre barn om hand, bör vi fundera över att revidera de frånvaroreglerna. Jag har förstått att de har ändrats men att man ansåg att det blev rörigt att kalla in ersättare med kort varsel. Men det blir ju ganska rörigt när det är barn i kyrkan. Det betyder inte att inte

både de och deras föräldrar är en oerhört relevant grupp, inte bara som objekt för beslutsfattare och verksamhetsidkare i vår kyrka utan också som subjekt och beslutsfattare själva. Tack så mycket.

ORDFÖRANDE KARIN PERERS:

Nu går jag in i sakfrågan. Det är verkligen inte så att det inte går att kalla in ersättare sent. Det vi har sagt är att kyrkomötets kansli fem dagar före kyrkomötets start kallar in ersättare. Sedan övergår ansvaret till respektive gruppförande/gruppledare, som ända in till kyrkomötets start kan kalla in ersättare. Det är en praktisk lösning och vi har varit överens mellan kyrkomötets presidium och gruppledarna om att ha det så, om det då finns någon tillgänglig ersättare förstås. Men tack för tanken.

LOUISE CALLENBERG:

Ordförande och kära pigga kvällsledamöter! Jag är småbarnsförälder och kan meddela att mina barn också är sjuka. Jag får ett sms nu att ”jag håller tummarna för natten”. Det betyder att det även finns andra som kan passa barnen.

Jag talar för utskottet och vi yrkar bifall till utskottets förslag. Utskottet hade ett gott samarbete när vi pratade om den här frågan. Vi kunde alla konstatera att det är viktigt att ha en generationsspridning i våra beslutande organ. Man vet också att unga i regel har lite svårare att komma in i beslutsfattande organ och ju mindre sammansättning med antalet ledamöter, desto svårare är det. Det är givetvis en ansats som är nog så viktig.

En annan sak är att vi är med i det här världssamfundet och i de här världsråden. De har antagit den här principen. Vi har varit med och fattat det beslutet. Att också då ta med sig det beslutet hem med en målsättning på 20 procent unga i beslutande organ verkar ju både bra, vettigt och produktivt.

Vi har också diskuterat detta med principer och det var därför vi också yrkade avslag på motion 2014:95. Vi ville poängtera att det handlar om målsättning, om visioner och om att vilja nå och ha en riktning för kyrkomötet. Det kommer givetvis att vara något som vi kommer att mäta oss emot och vi hoppas också att kyrkostyrelsen och kansliet kan hjälpa oss att återkomma med hur väl vi når det här målet. Det betyder alltså inte att man behöver vara där med en gång, men det ska finnas en strävan. Det är en viktig princip för utskottet.

Unga är ju också en tillgång. Det var något som vi pratade varmt och länge om. Vi kunde konstatera att detta att vara ung i ett sammanhang är väldigt relativt. Ibland anses jag vara väldigt ung, ibland anses jag vara nästan lika gammal som mormor och en relik. Givetvis är det beroende på sammanhanget. I det här sammanhanget är ju alla unga och alla gamla och alla däremellan behövliga, för att vi just är en kyrka och en folkkyrka. Det är också så att en ung person kan vara en tillgång och ibland också till och med mycket bättre på att driva sakfrågor och politik, eftersom de är tränade i föreningsliv och annat. Det är alltså fel att tänka att unga inte behövs eller kan delta i beslut. Våra erfarenheter är tvärtom. De är en tillgång.

TERENCE HONGSLO:

Ordförande, ledamöter, biskopar och övriga! Jag kommer att yrka på att motion 2014:95 avslås i sin helhet, alltså även utskottets förslag på bifall till punkt 4 som i realiteten bara är en variant på punkt 1. Orsaken är att jag är emot åldersdiskriminering och de negativa effekter den kommer att medföra. Kyrkostyrelsen och av kyrkostyrelsen tillsatta organ ska kunna tillsättas efter kompetens

och inte efter ålder. Vår nomineringsgrupp hade en ung person förra mandatperioden, så det är inte det, men det ska vara efter kompetens som man utses i ett så pass viktigt organ som kyrkostyrelsen.

En annan effekt är till exempel att det kan få negativa konsekvenser för att få till kvoten av personer under 30 år, som förslaget syftar till. En sådan kan vara att små nomineringsgrupper som är beroende av valteknisk samverkan kan bli ålagda att utse en ung person eller inte få någon plats i kyrkostyrelsen för att uppfylla kraven på åldersfördelning. Därför är det viktigt att nomineringsgruppen också fortsättningsvis får representation i relation till valresultatet utan att några hinder läggs i vägen. De personer som nomineringsgrupperna utser till att sitta i kyrkostyrelsen bör vara de som nomineringsgrupperna anser vara de mest kompetenta oavsett ålder. Dessa kan ju också vara unga personer, och därmed blir det ingen fråga om åldersdiskriminering utan om kompetens.

Jag yrkar avslag på hela motionen 2014:95.

PER LINDBERG:

Ordförande, ledamöter! Jag yrkar med glädje bifall till utskottets förslag. I kyrkomötet har vi ju under lång tid försökt hitta former för ungas inflytande. Detta var en helt ny idé och äntligen fick vi en möjlighet. Det handlar inte om kvotering. Det är absolut viktigt att betona det. Det är inte fråga om kvotering. Vi sätter upp en målsättning som kräver samverkan. Därför tycker jag det är särskilt spännande just när det gäller val av kyrkostyrelse. Det innebär alltså att de olika nomineringsgrupperna behöver prata med varandra innan man går till valberedningsrummet och presenterar färdiga förslag. Det tycker jag är bra. Det kan få fler fördelar, som att vi hittar den kompetenta kyrkostyrelsen vi tillsammans behöver, inte var och en för sig utan tillsammans.

MATTIAS KRISTENSON:

Som motionär är jag väldigt nöjd att konstatera att det har varit en mycket bra behandling av motion 2014:95 i utskottet. Jag vill börja med att yrka bifall till utskottets förslag till beslut.

Det finns en gammal klyscha om att unga är framtiden. Den klyschan bör snarare utvecklas till att unga också är nu. Det är faktiskt det som den här motionen handlar om. Den handlar om legitimitet, representation, demokrati och kompetens. Man kan kalla det åldersdiskriminering, om man så vill. Det handlar inte om kvotering. Det handlar om en målsättning. Om vi tittar på varandra kanske vi kan fundera på, om det är så att strukturer redan diskriminerar generationer. Vi kan också fundera på hur sammansättningen ser ut idag. Det handlar om att sätta en viktig målsättning, som ska bli vägledande för ett kommande arbete. Det kommer att lägga ett stort ansvar på nomineringsgrupperna och framför allt nomineringsgruppernas gruppledare att se till att hitta lösningar och se till att hitta sätt för att faktiskt unga ska bli bättre representerade och att unga ska få ta del av makten.

Jag vill också belysa att man har lyft arbetet som görs med Svenska Kyrkans Unga. Det tycker jag är jättebra, men det får heller inte bli så att man nöjer sig med att premiera andra former. Det här handlar om att unga ska in där de viktiga besluten fattas och detta är ett gott steg för att fortsätta det arbetet.

Slutligen vill jag bara berätta att jag har suttit här och fört en amatörmässig talarstatistik. Jag har tagit mig friheten att själv definiera era kön, tyvärr, och finner att männen hittills har haft 174 inlägg och kvinnorna 93 inlägg. Om alla här inne

skulle tala sina tre minuter en gång, skulle vi ha tolv och en halv timme till det. Ni kan själva dra slutsatserna av det och ni kan själva dra slutsatserna av var det största ansvaret för att jobba med de här strukturerna också ligger. Sedan kan ni lämna åt fantasin att fundera på åldersfördelningen på talarna som varit uppe också. Tack så mycket.

ERIK SJÖSTRAND:

Ordförande! Jag gör min tredje mandatperiod i kyrkostyrelsen. Jag började som yngst och förra mandatperioden var jag inte längre det. Det gladdde mig något oerhört. Nu kan jag bara konstatera att jag återigen är yngst och jag har inte blivit yngre.

Jag har under de här åren i kyrkostyrelsen haft förmånen att få delta i de internationella ekumeniska sammanhangen. Det är väldigt intressant att se, vilket genomslag en sådan här målsättning har fått där. Det är många unga som deltar nu i de stora generalförsamlingarna i våra internationella organisationer. Där om någonstans är det ett pussel att få ihop val till centralkommittén. Vi har inga problem med de tio, eller vad vi är, nomineringsgrupperna här. Där ska ortodoxa, lutheraner, anglikaner, kanske någon frikyrklig grupp och någon emigrantkyrka ha sina platser. Öst, väst, syd och nord ska vara representerade, unga, gamla, kvinnor, män, lekmän, vigda, icke vigda. Det är ett pussel som går ihop. Jag tror vi ska klara det här också.

Dessutom tycker jag att vi måste se kompetens i ett sammanhang. En kyrkostyrelse eller ett annat beslutande organ är ett kompetent organ som en helhet. Jag tycker det har varit en brist i vårt sätt att arbeta hittills. Vi måste säga att vi sätter samman ett lag, en gemensam styrelse eller en gemensam nämnd för det arbete som ska utföras, där varje person bidrar med några delar i den gemensamma kompetensen. Det blir en utmaning för oss att jobba tillsammans. Jag tror att vi kan klara det.

Bifall till utskottet.

ROBIN NORD:

Ordförande! Jag känner mig moraliskt förpliktad att stå här uppe. Jag är 21 år gammal och en av de stora anledningarna till att jag fick komma upp några platser på Centerns nomineringslista var med argumentet ”vi behöver faktiskt yngre i kyrkan”. Så kan man ju tänka. Det är en jättebra tanke, men det är inte därför någon som är ung vill bli uppflyttad på listan. Vad säger det egentligen om hur andra människor ser på mig? Då säger man: ”Men Robin, du är säkert jättebra, men det är din ålder vi är ute efter.” Jag tycker det är innerligt, jag tycker det är fint och det är säkert väl menat, men jag tycker detta är ett problem som är återkommande i kyrkan.

Det är alldeles för enkelt att till exempel sätta en struktur där man säger att en får vara adjungerad i någon styrelse. Det är alldeles för enkelt att säga: ”Ja men vi lyssnar ju verkligen på barn och unga.” Men att lyssna på barn och unga förpliktigar till några saker. Det förpliktigar bland annat till att man måste vara beredd på att de pratar ett annat språk än vad jag gör, man måste vara beredd på att det betyder att här kommer någon som lever i en annan generation som har så mycket tankar som jag bara kan föreställa mig. Det allra viktigaste är ändå att lyssna. Jag vet inte hur många gånger jag har suttit med Svenska Kyrkans Unga i sammanhang och stängt mig blodig. Då har man tänkt: o, den där vuxenkyrkan! Men jag säger detta välmenande och jag tror det finns en extrem potential.

Vi hörde Magnus säga här innan, att Svenska Kyrkans Unga växer medlemsantalsmässigt. Varje distrikt har ökat i år och det säger någonting. Det finns intresse för barn och unga. Jag har också nämligen mött detta att man säger: Men vad då, ungdomar vill ju inte engagera sig. Jag tror att det går hand i hand. Skapar man utrymme på riktigt för ett engagemang, kommer också ungdomar att vilja engagera sig. Det här det jag har skrivit i fyra år, och det kommer jag banne mig att göra varenda dag till jag dör, hur man ska göra det rent strukturellt. Det är inte det viktigaste i första hand. Det viktigaste i första hand är och kommer alltid att vara att lyssna och ta åt sig. Man kan inte vifta bort det med att säga: Ja, men du är ung och radikal och det blir bättre när du blir gammal. Kan, kan man, men det ger inte mycket substans. Vad man ska säga är: Okej, Robin, nu sätter oss ner och så pratar vi som till en jämlike. Jag tror verkligen vi har en jättepoteential i Svenska kyrkan. Vi har hur mycket barn och ungdomar som helst och vi har former för att det ska kunna gå.

Så jag säger till er: Heja er! Barnkonsekvensanalysen var ett bra sätt, men nu jobbar vi på riktigt, att de som leder kyrkan sätter sig ner och pratar med de unga och ingenting annat. Tack så mycket.

ORDFÖRANDE KARIN PERERS:

Jag ska berätta något förfärligt tråkigt. Det är tråkigt för både Evelina Johansson och mig. Det är att hon har rätt och jag har fel. Det som gäller är det här vad gäller inkallande av ersättare. Det finns praktiska skäl till det och det finns en överenskommelse med gruppledarna att det ska vara så här. Ledamot som får sent förhinder på grund av sjukdom eller annan oförutsedd anledning ska snarast anmäla det till kyrkomötets kansli. Gruppledaren får då möjlighet att kalla in ersättare fram till fem dagar före kyrkomötet. Därefter kallas inte ersättare in.

Jag lovar att jag ska ta upp det när vi har gruppordförandemöte/gruppledarmöte i början på mars. Då får vi rådgöra om huruvida vi ska ha det så här och om det finns tillräckligt starka praktiska skäl för att ha det så. Åtminstone jag har en säng till i mitt hotellrum, så att det skulle gå att få in en ersättare där.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 107.